

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

“O‘zbekistonda barqaror bioiqtisodiyot bo‘yicha magistratura uchun yangi o‘quv dasturi” loyihasi (BioEcUz)
No. 619294-EPP-1-2020-1-LV-EPPKA2-CBHE-JP

“BIOIQTISODIYOT” YANGI MAGISTIR DARAJASI
O‘QUV DASTURI
SIFATNI TA'MINLASH METODOLOGIYASI (D5.1)

MUNDARIJA

KIRISH	3
1. MAGISTRATURA O'QUV DASTURI TAVSIFI (MO'DT)	4
1.1. Magistratura dasturining maqsad va vazifalari	4
1.2. O'zbekistondagi oliy o'quv yurtlari tomonidan amalga oshirilayotgan yangi magistratura dasturining sillabus (o'quv dastur)lari.	5
1.2.1. Toshkent Davlat Agrar Universiteti (TDAU)	5
1.2.2. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti (TIQXMMI)	10
1.2.3. Buxoro davlat universiteti (BuxDU)	16
1.2.4. Toshkent davlat agrar universiteti Samarqand filiali (TDAU SF)	17
1.3. O'zlashtirilgan bilim, ko'nikma va malakalar	18
1.3.1. Bilim.	18
1.3.2. Ko'nikmalar	19
1.3.3. Kompetensiyalar	20
2. OLIY TA'LIM DASTURI SIFATINI BAHOLASH JARAYONLARI	21
2.1. Toshkent davlat agrar universiteti (TDAU)	21
2.2. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti (TIQXMMI) ..	22
2.3. Buxoro davlat universiteti (BuxDU)	22
2.4. Toshkent davlat agrar universitetining Samarqand filiali (TDAU SF)	22
3. SIFATNI BAHOLASH MEZONLARI	23
3.1. Yangi o'quv dasturlari sifatini baholash mezonlari	25
3.2. Yangi o'quv dasturlarini amalga oshirish sifatini baholash mezonlari	27
3.3. Erishilgan natijalarni baholash mezonlari va yangi o'quv dasturlarining bioiqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlariga ta'siri	29

KIRISH

Ushbu sifatni ta'minlash va baholash metodologiyasi Yevropa Ittifoqining Erasmus+ dasturi tomonidan moliyalashtirilayotgan, O'zbekiston va Yevropa Ittifoqi universitetlari konsorsiumi, shuningdek, davlat va xususiy sektor hamkorlari tomonidan amalga oshirilayotgan "O'zbekistonda barqaror bioiqtisodiyot bo'yicha magistratura uchun yangi o'quv dasturlari" (BioEcUz) loyihasi doirasida ishlab chiqilgan

KONSORTSIUM A'ZOLARI:

O'zbekiston oliy o'quv yurtlari va davlat organlari:

- Toshkent davlat agrar universiteti
- Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti
- Buxoro davlat universiteti
- Toshkent davlat agrar universiteti Samarqand filiali
- O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi

Yevropa Ittifoqidagi universitetlar:

- Latviya Tabiiy fanlar va texnologiyalar universiteti, Latviya
- Buyuk Vitautas universiteti, Litva
- Jyväskylä amaliy fanlar universiteti, Finlyandiya

Hamkorlar:

- O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
- O'zbekiston agrosanoat assotsiatsiyasi
- O'zbekiston fermer, dehqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalari kengashi

Ushbu metodologiyani ishlab chiqish va amalga oshirish loyihaning maqsadlariga erishishga qaratilgan - jalb qilingan O'z OTMlarini yangi magistratura ta'lim dasturini puxta tuzilgan, aniq va tizimli baholash uchun zarur shart-sharoitlarni yaratuvchi vosita bilan ta'minlash, bu esa muammolar va xavflarni o'z vaqtida aniqlash va chora-tadbirlarni rejalashtirish hamda talab qilinadigan akademik mazmun va jarayonni takomillashtirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi.

Metodologiya Evropa Ittifoqining Erasmus+ dasturining moliyaviy ko'magi asosida ishlab chiqilgan. Evropa Komissiyasining ushbu hujjatni ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlashi faqat mualliflarning fikrlarini aks ettiruvchi tarkibni tasdiqlashni anglatmaydi va Komissiya undagi ma'lumotlardan har qanday foydalanish uchun javobgar bo'lmaydi.

1. MAGISTRATURA O'QUV DASTURI TAVSIFI (MO'DT)

1.1. Magistratura dasturining maqsad va vazifalari

Maqsadlar:

Loyihaning asosiy maqsadi (zaruriyat) 2019-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasining Innovatsion rivojlanish strategiyasining "O'zbekistonning raqobatbardoshligi va innovatsiyalarini oshirishning asosiy omili sifatida Inson kapitalini rivojlantirish" va ayniqsa ikkita vazifani amalga oshirish: 1) iqtisodiyot ehtiyojlaridan kelib chiqib, barcha darajadagi ta'lim sifati va qamrovini oshirish, 2) ta'lim, fan va ishlab chiqarishlarni qo'llab-quvvatlash va integratsiyalashuviga ko'maklashish – hozirda yutuqlar va taraqqiyot yetarli emas deb hisoblangan sohalarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan.

Bioiqtisodiyotning bir qismi bo'lgan fan sohalarida yangi multidisipliner magistratura ta'lim dasturini (MTD) (120 ECTS) ishlab chiqish va MTD sifati va barqarorligini ta'minlash uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlarni amalga oshirish rejalashtirilgan.

Yangi magistratura ta'lim dasturining maqsadi ijodiy fikrlaydigan, malakali va mustaqil qarorlar qabul qilish qobiliyatiga ega bo'lgan akademik tayyorgarlikdan o'tgan mutaxassislar va tadqiqotchilarni tayyorlash, shu orqali O'zbekistonning bioiqtisodiyot sohalarini ichki va xalqaro bozorlarda takomillashtirishga ko'maklashish, Evropa Ittifoqi mamlakatlariga eksportni rag'batlantirish.

Vazifalar:

1. Talabalarda bioiqtisodiyot bo'yicha zamonaviy bilimlarni egallash va barqarorlik nuqtai nazaridan bioiqtisodiyotning samaradorligi, ta'siri va rivojlanishini tanqidiy baholash, shuningdek, bioiqtisodiyot yoki bioiqtisodiyotning alohida tarmoqlari bilan bog'liq iqtisodiy yoki boshqaruv muammolarini ijodiy hal etish ko'nikmalarini shakllantirish.
2. Talabalarga barqaror o'rmon xo'jaligi, suv xo'jaligi, o'simlik va chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish bo'yicha asosiy bilimlarni berish va iqlim tushunchalari, aqlli qishloq xo'jaligi va aqlli dehqonchilik texnikasi orqali barqaror oziq-ovqat ishlab chiqarish zanjirlarini baholash va rejalashtirish uchun zarur bo'lgan professional ko'nikmalarga ega bo'lish, amaliy vazifalarni hal qilish va real vaziyatlarni tahlil qilish va talabalarni keyingi o'qishga va yuqori kasbiy malakaga tayyorlash.
3. Bir nechta texnologiyalar shu jumladan, rivojlanayotgan texnologiyalar va iste'mol tanlovlaridan foydalangan holda oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishning iqtisodiy va atrof-muhitga ta'sirini tushunish orqali oziq-ovqat sifatini yaxshilash; barqaror oziq-ovqat amaliyotlarini tahlil qilish va baholash orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish.
4. Talabalarning doiraviy iqtisodiyot kabi predmetlararo fanidan zaruriy bilim and ko'nikmalarini global miqyosida barqarorlik Talabalarga aylanma iqtisodiyotning predmetlararo asoslarini o'rgatish, zaruriy ko'nikmalarini shakllantirish va aylanma bioiqtisodiyotga innovatsion echimlarni ishlab chiqish orqali talabalarning global darajada barqarorlik muammolarini hal qilish qobiliyatini mustahkamlash.
5. Bioiqtisodiyot sanoat tarmoqlarida mavjud muammolarni yeshishda tadqiqot metodlarini tanlab olish va ulardan foydalanish.
6. Talabalarni magistratura tarkibiy qismi bo'lgan mustaqil tadqiqot olib borishga tayyorlash and yangi tadqiqot metodlarini o'rgatish.

1.2. O'zbekistondagi oliy o'quv yurtlari tomonidan amalga oshirilayotgan yangi magistratura dasturining sillabus (o'quv dastur)lari.

O'quv dasturi O'zbekistondagi to'rtta oliy o'quv yurtida joriy etiladi. Tanlangan fanlar bilimlarini biologik (tabiiy) resurslardan samarali va barqaror foydalanish, chiqindilarni qayta ishlatish va materiallar va energiya ishlab chiqarish uchun ishlab chiqarish tomoni oqimlari, tabiiy va ekologik xavfsiz texnologiyalarni keng qo'llashga e'tibor qaratgan holda birlashtirish orqali fanlararo yondashuv amalga oshiriladi.

Agar oliy ta'lim muassasalari o'z ta'lim muassasasida ta'lim dasturini to'liq hajmda amalga oshirishni rejalashtirgan bo'lsa, ta'lim muassasasining mavjud ilmiy salohiyati va mutaxassislari buni ta'minlay olmaydigan sohalarida professor-o'qituvchilar tarkibini tayyorlash va fanga oid kompetensiyalarni oshirish zarur.

MTD talabalarga bioiqtisodiyot sohalarida, oziq-ovqat ishlab chiqarish va qayta ishlash, o'rmon xo'jaligi va baliqchilik, to'qimachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish va qayta ishlash, muhandislik, biologik resurslardan barqaror foydalanish bilan bog'liq bo'lgan integratsiyalashgan nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni beradi: Ijodkorlik, innovatsiya va yetakchilik ko'nikmalarini oshirish bitiruvchilarni ilmiy tadqiqot, bioiqtisodiyot sektoridagi tashkilot va korxonalarni boshqarish, innovatsiya va texnologik rivojlanish yaratuvchilari bo'lishga tayyorlashga qaratilgan.

MTDning o'quv rejasi Yevropa Ittifoqi universitetlarining mas'ul professor-o'qituvchilari tomonidan O'zbekiston professor-o'qituvchilari bilan hamkorlikda dastur xaritasi va maqsadiga muvofiq ishlab chiqilgan. Har bir universitet tomonidan amalga oshirilayotgan o'quv dasturlari haqida ma'lumot quyida keltirilgan.

1.2.1. Toshkent Davlat Agrar Universiteti (TDAU)

Universitetning ixtisosligi

Toshkent davlat agrar universiteti O'rta Osiyodagi yetakchi oliy o'quv yurti bo'lib, 1930-yil 26-mayda O'rta Osiyo qishloq xo'jaligi instituti nomi bilan tashkil etilgan. 1934-yilda Toshkent qishloq xo'jaligi instituti deb qayta nomlandi, 1991-yilda esa Toshkent davlat agrar universiteti maqomini oldi.

Bugungi kunda Toshkent davlat agrar universiteti qishloq xo'jaligi bilimlari va ilm-fanning markaziga aylanib, bu yerda o'rnatilgan an'analar kelajakdagi vazifalarni hal etish uchun rivojlantirilib, takomillashtirilmoqda.

Bakalavriatning 32 ta mutaxassisligi, 35 ta magistratura va 24 ta PhD, shuningdek, doktorantura (DSc) bo'yicha yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash amalga oshirilmoqda. Bugungi kunga qadar universitetni 79,4 ming nafar malakali mutaxassis tamomlagan bo'lsa, shundan 2,8 ming nafari magistrantlardir.

Toshkent davlat agrar universiteti zamonaviy infratuzilmaga ega bo'lib, tarmoqning barqaror rivojlanishi uchun qishloq xo'jaligi amaliyotini takomillashtirishga yo'naltirilgan raqobatbardosh fundamental va amaliy tadqiqotlar o'tkaziladigan maskandir. Hozirgi kunda universitet o'qituvchilari, xodimlari va talabalari o'zlarining kasbiy mahorati, malakasi va ijodkorligi bilan jamiyatning bilimga asoslangan iqtisodiyot, innovatsiyalar va umumiy akademik qadriyatlarga erishishga hissa qo'shmoqda. 7 ta fakultetlari (Agrobiologiya fakulteti, O'simliklarni himoya qilish va agrokimyo fakulteti, Mevasabzavotchilik va uzumchilik fakulteti, Innovatsion texnologiyalar asosidagi mahsulotlarni saqlash va qayta ishlash fakulteti, Zootsiyeneriya fakulteti, O'rmon xo'jaligi va manzarali bog'dorchilik fakulteti

hamda Agrologistika va biznes)da 22 ta kafedra mavjud. Universitetda 5450 dan ortiq talaba va magistrlar tahsil olmoqda.

Universitet 120 ta magistratura, aspirantura va ixtisoslik kurslarini olib boradi, jumladan:

- 32 ta bakalavriat yo‘nalishi
- 35 magistratura mutaxassislik
- 1 ta maxsus sirtqi va 20 ta sirtqi ta’lim
- 24 ta PhD mutaxassisligi
- 15 ta DSc mutaxassisligi

Toshkent davlat agrar universiteti Axborot-resurs markazi respublika oliy ta’lim muassasalaridagi eng yaxshi moliyalashtirilgan kutubxonalardan biridir.

Sillabus	Evropa Ittifoqida qo‘llaniladigan tizimning bir qismi sifatida kreditlar (ECTS)	Universitetning kuchli tomonlari, tegishli sohadagi ixtisosligi
1. Bioiqtisodiyot siyosati va bioiqtisodiyot sektorini rivojlantirish	8	Toshkent davlat agrar universiteti iqtisodiyot, menejment, logistika, marketing, agrobiznes (bakalavr, magistr, PhD, DSc) yo‘nalishlari bo‘yicha mutaxassislar tayyorlaydi. Agrologistika va biznes fakultetida “Agroiqtisodiyot va turizm” kafedrasida faoliyat yuritib, bakalavriat va magistratura darajasini olgan iqtisodchi mutaxassislarni tayyorlaydi. Ushbu yo‘nalishda 50 dan ortiq professor-o‘qituvchilar, jumladan, 6 nafar fan doktori (DSc) va professorlar, 15 nafar fan nomzodi (PhD) va dotsentlar faoliyat yuritmoqda. “Agrobiznes va investitsiya faoliyati” magistratura dasturi doirasida “Resurslar va atrof-muhit iqtisodiyoti” fani o‘qitiladi. Iqtisodiyot, logistika yo‘nalishlarida “Agroiqtisodiyotning dolzarb muammolari”, “Resurslar iqtisodiyoti” fanlari o‘qitiladi. “Iqtisodiy nazariya”, “Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti”, “Agrar siyosat va oziq-ovqat xavfsizligi”, “Raqamli iqtisodiyot”, “Innovatsion iqtisodiyot”, “Qishloq xo‘jaligi ishlab chiqarishi iqtisodiyoti”, “Logistika”, “Marketing” kabi fanlar bakalavriat yo‘nalishlarida. ”, “Xalqaro iqtisodiy munosabatlar”, “Strategik marketing” va boshqa iqtisodiy fanlar o‘qitiladi. Kafedra klasterlarning ishlab chiqarish bo‘linmalari va boshqa qishloq xo‘jaligi korxonalarini bilan hamkorlik qiladi, ularda talabalar amaliyot o‘taydi, bu esa mazkur mutaxassislik bo‘yicha muayyan malaka va ko‘nikmalarga ega bo‘lish imkonini beradi.
2. Aylanma iqtisodiyot	7	
3. Barqaror logistika	5	
4. Atrof-muhit iqtisodiyoti	4	
5. Bozorlar va bio-asosli mahsulotlarning xalqaro savdosi	5	
6. Bioiqtisodiyotga asoslangan tadqiqot va technologik rivojlanish (RTD), innovatsiyalar va biznes modellari	5	“Agrobiznes va turizm” kafedrasida “Innovatsion iqtisodiyot”, “Ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish”, “Qishloq xo‘jaligida innovatsion faoliyat”, “Innovatsion menejment” va boshqa fanlar innovatsiyalardan foydalanishga oid savollar bilan olib boriladi. Ushbu ishlanmalar va o‘quv dasturlari ushbu fan bo‘yicha dasturni amalga oshirish jarayonida qo‘llanilishi va takomillashtirilishi mumkin. Agroiqtisodiyot va turizm kafedrasida o‘quv fanlarini takomillashtirish bo‘yicha qator

		<p>xalqaro loyihalarda ishtirok etadi, ularda agrobiznesda innovatsiyalardan foydalanish bo'yicha zamonaviy tadqiqot va baholash usullari o'zlashtiriladi. Xususan, universitet o'qituvchilari Missuri universiteti mutaxassislari bilan birgalikda yangi zamonaviy va talabga javob beradigan o'quv dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, mavjud ixtisoslashtirilgan fanlarni takomillashtirish bo'yicha USAIDning agrobiznesni rivojlantirish loyihasida ishtirok etmoqda. Kafedrada agrobiznesda qo'llaniladigan resurslarni tejoychi innovatsion texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish bo'yicha amaliy loyihalar bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Shuningdek, professor-o'qituvchilar tomonidan doimiy ravishda fermerlar uchun innovatsion texnologiyalar bo'yicha o'quv seminarlari o'tkazib kelinmoqda. Bu tadbirlar, o'z navbatida, fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlaydi.</p>
7. Bioiqtisodiyot ma'lumotlarini tahlil qilish va statistika	5	<p>Universitetda biologik, tabiiy va iqtisodiy fanlar bo'yicha ma'lumotlarni tahlil qilish bo'yicha materiallar taqdim etiladigan turli bo'limlar mavjud. Universitet agrar va Qishloq xo'jaligi vazirligi muvofiqlashtirganligi sababli, bioiqtisodiyot omillarini tashkil etuvchi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish bo'yicha yondashuvlardan foydalanish va takomillashtirish mumkin.</p> <p>Iqtisodiy yo'nalishlar bo'yicha kafedralarda atrof-muhit muammolari, tabiiy resurslardan foydalanish, iqlim o'zgarishiga moslashish, cho'llanishga qarshi kurashish va biologik xilma-xillikni saqlash bilan bog'liq iqtisodiy va moliyaviy masalalar bo'yicha ba'zi fanlar o'qitiladi. Ushbu ishlanmalar va o'quv dasturlari ushbu fan dasturini amalga oshirish jarayonida qo'llanilishi va takomillashtirilishi mumkin. Masalan, qishloq xo'jaligida korporativ boshqaruv, Agrosanoat majmuasida buxgalteriya hisobi, Buxgalteriya hisobi, Iqtisodiy tahlil va audit, Qishloq xo'jaligi statistikasi, Qishloq xo'jaligida axborot texnologiyalari va boshqalar. Bakalavriat talabalari statistika va ma'lumotlar bazalari bilan ishlash bo'yicha asosiy bilimlarga ega bo'ladilar.</p> <p>So'nggi o'n yilliklar davomida universitet o'quv fanlarini takomillashtirish bo'yicha bir qator xalqaro loyihalarda ishtirok etdi, ular doirasida bioiqtisodiyotga oid ko'rsatkichlarning ma'lumotlar bazasi va statistik hisobini yaratishning zamonaviy usullari o'zlashtirilmoqda. Shuningdek, bu fanni o'zlashtirishga, magistrantlarning qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.</p>
8. Bioiqtisodiyot tadqiqot loyihasi va usullari	5	<p>Universitet tadqiqot va ishlanmalar sohasida yetarli tajribaga ega. Universitet olimlari ilmiy tadqiqotning turli usullaridan foydalanadilar va tabiiy fanlar, ijtimoiy fanlar</p>

		<p>va texnika fanlarining turli sohalarida keng ko'lamli tadqiqot loyihalarini amalga oshiradilar. Universitet boshqaruvi darajasida universitet professor-o'qituvchilari va olimlari ishini muvofiqlashtiruvchi amaliy tadqiqotlar bo'limining fan bo'yicha prorektori mavjud.</p> <p>– “Ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash” kafedrasidan doktorantlarga o'zlari tanlagan mutaxassislik bo'yicha nazariy bilimlarni chuqurlashtirish va doktorantlarning shaxsiy ishlarini tegishli hujjatlashtirish uchun zarur shart-sharoitlar yaratilgan.</p> <p>– Iqtidorli talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etish kafedrasidan Toshkent davlat agrar universiteti filiali hisoblanadi.</p> <p>Kafedraning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • talabalarni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb qilish, talabalarni uzluksiz ilmiy-tadqiqot ishlariga o'rgatish, ularning ilmiy-texnikaviy ijodini individual va jamoaviy rivojlantirish; • talabalarning kasbiy va ijodiy tayyorgarligi darajasini oshirish, ularning ilmiy tadqiqotlarda ishtirok etish shakllarini takomillashtirish, akademik maktablarni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish; • fan va texnikaning dolzarb masalalarini hal etishda o'quvchilarning ijodiy salohiyatidan samarali foydalanish, o'quvchilarni ilmiy-pedagogik mehnatga tayyorlash, ularning ilmiy-texnik va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, o'z kasbi va mutaxassisligi bo'yicha ilmiy uslublarni tayyorlash; • talabalarning ijodiy qobiliyatlari uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, malakali mutaxassis yoki tadqiqotchi uchun muhim bo'lgan malaka malakalarini shakllantirish, shuningdek, chet tillarini tayyorlash va chet elda o'qish; • ilmiy-amaliy ishlarni samarali amalga oshirishda, xususan, TDAU va “Yoshlar ittifoqi” professor-o'qituvchilari tomonidan talabalarning milliy, axloqiy va axloqiy fazilatlarini egallashda ko'maklashish. <p>Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot Dasturi, GIZ, ICARDA, FAO va boshqalar kabi xalqaro fond va dasturlar bilan turli ilmiy loyihalar amalga oshirilmoqda. Shunday qilib, turli ilmiy loyihalar va tadqiqot usullarini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish uchun yuqori salohiyat mavjud. Bu magistrantlarning fan materialini o'zlashtirish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.</p> <p>Fanning keng yo'nalishlari bo'yicha kafedralarning mavjudligi biologiya, qishloq xo'jaligi, iqtisodiy va fundamental fanlarni integratsiyalash uchun materiallarni tizimlashtirishga yordam beradi.</p>
<p>9. Ilmiy yozish va hisobot berish</p>	<p>5</p>	

		Magistratura dasturi doirasida har bir yo‘nalish bo‘yicha bioiqtisodiyot tadqiqoti metodologiyasiga oid fanlar o‘qitiladi. Masalan, “Agronomiya” fanida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish usullari, “Agronomiyada innovatsion texnologiyalar”, “Ekologik toza mahsulotlar yetishtirish texnologiyasi”, “Resurs tejoychi sug‘orish texnologiyalari”, “Organik dehqonchilik va oziq-ovqat xavfsizligi sohasida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish usullari”, “Organik dehqonchilikda ekinlarni yetishtirish texnologiyalari”, “Agronomiyadan samarali foydalanish. organik dehqonchilikdagi erlar va boshqalar. Bu universitetning magistratura dasturining boshqa yo‘nalishlariga ham tegishli.
10. Biomahsulotlar va bioga asoslangan qiymat zanjirlari	5	Universitet bu sohada mamlakatdagi yetakchi universitet hisoblanadi. Tayyorlangan mutaxassislar qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish, saqlash va qayta ishlashga ixtisoslashgan bo‘lib, ushbu sohaga bevosita mos keladi.
11. Barqaror oziq-ovqat ishlab chiqarish va iste‘mol qilish	7	Universitetda qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash bo‘yicha mutaxassislar tayyorlanadi. Shu bilan birga, bu sohadagi asosiy oliy ta‘lim muassasasi hisoblanadi.
12. Qayta tiklanadigan energiya ishlab chiqarish va ulardan foydalanish (biogaz)	7	Institutimizda ushbu fanni o‘qitishning afzalliklari quyidagilardan iborat: energetika sohasi oldida turgan muhandislik vazifalarini kengroq qamrab olish, biologiya bo‘yicha bilimlar doirasini kengaytirish (chunki turli xil xom ashyolardan biogaz ishlab chiqarish biologiya va zootexnika bo‘yicha chuqurroq bilim olishni talab qiladi), izlanish. va yangi usullarni o‘rganish va usullarni texnik tadbiq etish (ya‘ni elektronika, elektrotexnika, yarimo‘tkazgich materiallarini o‘rganish, elektr jihozlari va jihozlaridan foydalanish), energiyaning muqobil shakllarini olish uchun mashinasozlik sanoatining zamonaviy usullarini o‘rganish. . Ya‘ni, talabalar faqat qishloq xo‘jaligi bilimlarini olish bilan cheklanib qolmaydi; bo‘lajak mutaxassislarning qiziqish doiralari sezilarli darajada kengayib bormoqda. Kelajakda mutaxassislar foydalanish va ko‘rib chiqish uchun taklif qilinadigan ko‘plab zamonaviy texnologiyalarni etarli darajada yo‘naltirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.
13. Barqaror o‘rmon xo‘jaligi	5	1944-yildan boshlab Toshkent davlat agrar universiteti O‘zbekiston va xorijiy mamlakatlar o‘rmon sanoati uchun kadrlar tayyorlamoqda. Universitetda o‘rmon xo‘jaligi uchun kadrlar tayyorlash bo‘yicha 50 dan ortiq professor-o‘qituvchilar faoliyat ko‘rsatmoqda, ulardan 8 nafari fan doktori, professor, 12 nafari fan nomzodi, dotsentlardir. Moddiy-texnika bazasi o‘rmon sanoati uchun kadrlar tayyorlash standartlari talablariga javob beradi.
14. Barqaror akvakultura	8	TDAU mamlakatdagi zamonaviy akvakulturaga (shu jumladan intensiv akvakulturaga) ixtisoslashgan yagona

		universitetdir. Malakali professor-o'qituvchilar tarkibi, moddiy-texnik bazasi (jumladan, Aylanma suv yetkazish tizimi, maxsus yo'lak va yopiq maydon tizimlari). Zamonaviy qo'llanmalar ega yaxshi kutubxona.
15. Barqaror o'simlik va chorvachilik ishlab chiqarish va iste'mol qilish (chorvachilik)	9	TDAU ipakchilik va tutchilik fakultetida quyidagi mutaxassislar tayyorlanadi: Zootexnika (asalarichilik); Zoo muhandisligi (baliqchilik); ipak va tut; veterinariya; zootexnika tarmoqlari.

Universitetning ixtisosligi

Toshkent davlat agrar universiteti O'rta Osiyodagi yetakchi oliy o'quv yurti bo'lib, 1930-yil 26-mayda O'rta Osiyo qishloq xo'jaligi instituti nomi bilan tashkil etilgan. 1934-yilda Toshkent qishloq xo'jaligi instituti deb qayta nomlandi, 1991-yilda esa Toshkent davlat agrar universiteti maqomini oldi.

Bugungi kunda Toshkent davlat agrar universiteti qishloq xo'jaligi bilimlari va ilm-fanining markaziga aylanib, bu yerda o'rnatilgan an'analar kelajakdagi vazifalarni hal etish uchun rivojlantirilib, takomillashtirilmoqda.

Bakalavriatning 32 ta mutaxassisligi, 35 ta magistratura va 24 ta PhD, shuningdek, doktorantura (DSc) bo'yicha yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash amalga oshirilmoqda. Bugungi kunga qadar universitetni 79,4 ming nafar malakali mutaxassis tamomlagan bo'lsa, shundan 2,8 ming nafari magistrantlardir.

Toshkent davlat agrar universiteti zamonaviy infratuzilmaga ega bo'lib, tarmoqning barqaror rivojlanishi uchun qishloq xo'jaligi amaliyotini takomillashtirishga yo'naltirilgan raqobatbardosh fundamental va amaliy tadqiqotlar o'tkaziladigan maskandir. Hozirgi kunda universitet o'qituvchilari, xodimlari va talabalari o'zlarining kasbiy mahorati, malakasi va ijodkorligi bilan jamiyatning bilimga asoslangan iqtisodiyot, innovatsiyalar va umumiy akademik qadriyatlarga erishishga hissa qo'shmoqda. 7 ta fakultetlari (Agrobiologiya fakulteti, O'simliklarni himoya qilish va agrokimyofakulteti, Mevasabzavotchilik va uzumchilik fakulteti, Innovatsion texnologiyalar asosidagi mahsulotlarni saqlash va qayta ishlash fakulteti, Zootexnika fakulteti, O'rmon xo'jaligi va manzarali bog'dorchilik fakulteti hamda Agrologistika va biznes)da 22 ta kafedra mavjud. Universitetda 5450 dan ortiq talaba va magistrlar tahsil olmoqda.

Universitet 120 ta magistratura, aspirantura va ixtisoslik kurslarini olib boradi, jumladan:

- 32 ta bakalavriat yo'nalishi
- 35 magistratura mutaxassislik
- 1 ta maxsus sirtqi va 20 ta sirtqi ta'lim
- 24 ta PhD mutaxassisligi
- 15 ta DSc mutaxassisligi

Toshkent davlat agrar universiteti Axborot-resurs markazi respublika oliy ta'lim muassasalaridagi eng yaxshi moliyalashtirilgan kutubxonalardan biridir.

Sillabus	Evropa Ittifoqida qo'llaniladigan tizimning bir qismi sifatida kreditlar (ECTS)	Universitetning kuchli tomonlari, tegishli sohadagi ixtisosligi
1. Bioiqtisodiyot siyosati va bioiqtisodiyot sektorini rivojlantirish	8	Toshkent davlat agrar universiteti iqtisodiyot, menejment, logistika, marketing, agrobiznes (bakalavr, magistr, PhD, DSc) yo'nalishlari bo'yicha mutaxassislar tayyorlaydi. Agrologistika va biznes fakultetida "Agroiqtisodiyot va turizm" kafedrasida faoliyat yuritib, bakalavriat va magistratura darajasini olgan iqtisodchi mutaxassislarni tayyorlaydi. Ushbu yo'nalishda 50 dan ortiq professor-o'qituvchilar, jumladan, 6 nafar fan doktori (DSc) va professorlar, 15 nafar fan nomzodi (PhD) va dotsentlar faoliyat yuritmoqda. "Agrobiznes va investitsiya faoliyati" magistratura dasturi doirasida "Resurslar va atrof-muhit iqtisodiyoti" fani o'qitiladi. Iqtisodiyot, logistika yo'nalishlarida "Agroiqtisodiyotning dolzarb muammolari", "Resurslar iqtisodiyoti" fanlari o'qitiladi. "Iqtisodiy nazariya", "Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti", "Agrar siyosat va oziq-ovqat xavfsizligi", "Raqamli iqtisodiyot", "Innovatsion iqtisodiyot", "Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi iqtisodiyoti", "Logistika", "Marketing" kabi fanlar bakalavriat yo'nalishlarida. ", "Xalqaro iqtisodiy munosabatlar", "Strategik marketing" va boshqa iqtisodiy fanlar o'qitiladi. Kafedra klasterlarning ishlab chiqarish bo'linmalari va boshqa qishloq xo'jaligi korxonalarini bilan hamkorlik qiladi, ularda talabalar amaliyot o'taydi, bu esa mazkur mutaxassislik bo'yicha muayyan malaka va ko'nikmalarga ega bo'lish imkonini beradi.
2. Aylanma iqtisodiyot	7	
3. Barqaror logistika	5	
4. Atrof-muhit iqtisodiyoti	4	
5. Bozorlar va bio-asosli mahsulotlarning xalqaro savdosi	5	
6. Bioiqtisodiyotga asoslangan tadqiqot va texnologik rivojlanish (RTD), innovatsiyalar va biznes modellari	5	"Agrobiznes va turizm" kafedrasida "Innovatsion iqtisodiyot", "Ilmiy tadqiqotlarni tashkil etish", "Qishloq xo'jaligida innovatsion faoliyat", "Innovatsion menejment" va boshqa fanlar innovatsiyalardan foydalanishga oid savollar bilan olib boriladi. Ushbu ishlanmalar va o'quv dasturlari ushbu fan bo'yicha dasturni amalga oshirish jarayonida qo'llanilishi va takomillashtirilishi mumkin. Agroiqtisodiyot va turizm kafedrasida o'quv fanlarini takomillashtirish bo'yicha qator xalqaro loyihalarda ishtirok etadi, ularda agrobiznesda innovatsiyalardan foydalanish bo'yicha zamonaviy tadqiqot va baholash usullari o'zlashtiriladi. Xususan, universitet o'qituvchilari Missuri universiteti mutaxassislari bilan birgalikda yangi zamonaviy va talabga javob beradigan o'quv dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, mavjud ixtisoslashtirilgan fanlarni takomillashtirish bo'yicha USAIDning agrobiznesni

		<p>rivojlantirish loyihasida ishtirok etmoqda. Kafedrada agrobiznesda qo'llaniladigan resurslarni tejovchi innovatsion texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish bo'yicha amaliy loyihalar bo'yicha ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Shuningdek, professor-o'qituvchilar tomonidan doimiy ravishda fermerlar uchun innovatsion texnologiyalar bo'yicha o'quv seminarlari o'tkazib kelinmoqda. Bu tadbirlar, o'z navbatida, fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlaydi.</p>
<p>7. Bioiqtisodiyot ma'lumotlarini tahlil qilish va statistika</p>	<p>5</p>	<p>Universitetda biologik, tabiiy va iqtisodiy fanlar bo'yicha ma'lumotlarni tahlil qilish bo'yicha materiallar taqdim eta oladigan turli bo'limlar mavjud. Universitet agrar va Qishloq xo'jaligi vazirligi muvofiqlashtirganligi sababli, bioiqtisodiyot omillarini tashkil etuvchi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish bo'yicha yondashuvlardan foydalanish va takomillashtirish mumkin.</p> <p>Iqtisodiy yo'nalishlar bo'yicha kafedralarda atrof-muhit muammolari, tabiiy resurslardan foydalanish, iqlim o'zgarishiga moslashish, cho'llanishga qarshi kurashish va biologik xilma-xillikni saqlash bilan bog'liq iqtisodiy va moliyaviy masalalar bo'yicha ba'zi fanlar o'qitiladi. Ushbu ishlanmalar va o'quv dasturlari ushbu fan dasturini amalga oshirish jarayonida qo'llanilishi va takomillashtirilishi mumkin. Masalan, qishloq xo'jaligida korporativ boshqaruv, Agrosanoat majmuasida buxgalteriya hisobi, Buxgalteriya hisobi, Iqtisodiy tahlil va audit, Qishloq xo'jaligi statistikasi, Qishloq xo'jaligida axborot texnologiyalari va boshqalar. Bakalavriat talabalari statistika va ma'lumotlar bazalari bilan ishlash bo'yicha asosiy bilimlarga ega bo'ladilar.</p> <p>So'nggi o'n yilliklar davomida universitet o'quv fanlarini takomillashtirish bo'yicha bir qator xalqaro loyihalarda ishtirok etdi, ular doirasida bioiqtisodiyotga oid ko'rsatkichlarning ma'lumotlar bazasi va statistik hisobini yaratishning zamonaviy usullari o'zlashtirilmoqda. Shuningdek, bu fanni o'zlashtirishga, magistrantlarning qiziqishini oshirishga xizmat qiladi.</p>
<p>8. Bioiqtisodiyot tadqiqot loyihasi va usullari</p>	<p>5</p>	<p>Universitet tadqiqot va ishlanmalar sohasida yetarli tajribaga ega. Universitet olimlari ilmiy tadqiqotning turli usullaridan foydalanadilar va tabiiy fanlar, ijtimoiy fanlar va texnika fanlarining turli sohalarida keng ko'lamlil tadqiqot loyihalarini amalga oshiradilar. Universitet boshqaruvi darajasida universitet professor-o'qituvchilari va olimlari ishini muvofiqlashtiruvchi amaliy tadqiqotlar bo'limining fan bo'yicha prorektori mavjud.</p> <p>– “Ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash” kafedrası</p>

		<p>tomonidan doktorantlarga o'zlari tanlagan mutaxassislik bo'yicha nazariy bilimlarni chuqurlashtirish va doktorantlarning shaxsiy ishlarini tegishli hujjatlashtirish uchun zarur shart-sharoitlar yaratilgan.</p>
<p>9. Ilmiy yozish va hisobot berish</p>	<p>5</p>	<p>– Iqtidorli talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etish kafedrası Toshkent davlat agrar universiteti filiali hisoblanadi.</p> <p>Kafedraning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • talabalarni ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb qilish, talabalarni uzluksiz ilmiy-tadqiqot ishlariga o'rgatish, ularning ilmiy-texnikaviy ijodini individual va jamoaviy rivojlantirish; • talabalarning kasbiy va ijodiy tayyorgarligi darajasini oshirish, ularning ilmiy tadqiqotlarda ishtirok etish shakllarini takomillashtirish, akademik maktablarni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish; • fan va texnikaning dolzarb masalalarini hal etishda o'quvchilarning ijodiy salohiyatidan samarali foydalanish, o'quvchilarni ilmiy-pedagogik mehnatga tayyorlash, ularning ilmiy-texnik va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, o'z kasbi va mutaxassisligi bo'yicha ilmiy uslublarni tayyorlash; • talabalarning ijodiy qobiliyatlari uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, malakali mutaxassis yoki tadqiqotchi uchun muhim bo'lgan malaka malakalarini shakllantirish, shuningdek, chet tillarini tayyorlash va chet elda o'qish; • ilmiy-amaliy ishlarni samarali amalga oshirishda, xususan, TDAU va "Yoshlar ittifoqi" professor-o'qituvchilari tomonidan talabalarning milliy, axloqiy va axloqiy fazilatlarini egallashda ko'maklashish. <p>Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot Dasturi, GIZ, ICARDA, FAO va boshqalar kabi xalqaro fond va dasturlar bilan turli ilmiy loyihalar amalga oshirilmoqda. Shunday qilib, turli ilmiy loyihalar va tadqiqot usullarini ishlab chiqish va sinovdan o'tkazish uchun yuqori salohiyat mavjud. Bu magistrantlarning fan materialini o'zlashtirish bo'yicha bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.</p> <p>Fanning keng yo'nalishlari bo'yicha kafedralarning mavjudligi biologiya, qishloq xo'jaligi, iqtisodiy va fundamental fanlarni integratsiyalash uchun materiallarni tizimlashtirishga yordam beradi.</p> <p>Magistratura dasturi doirasida har bir yo'nalish bo'yicha bioiqtisodiyot tadqiqoti metodologiyasiga oid fanlar o'qitiladi. Masalan, "Agronomiya" fanida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish usullari, "Agronomiyada innovatsion</p>

		texnologiyalar”, “Ekologik toza mahsulotlar yetishtirish texnologiyasi”, “Resurs tejovchi sug‘orish texnologiyalari”, “Organik dehqonchilik va oziq-ovqat xavfsizligi sohasida ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish usullari”, “Organik dehqonchilikda ekinlarni yetishtirish texnologiyalari”, “Agronomiyadan samarali foydalanish. organik dehqonchilikdagi erlar va boshqalar. Bu universitetning magistratura dasturining boshqa yo‘nalishlariga ham tegishli.
10. Biomahsulotlar va bioga asoslangan qiymat zanjirlari	5	Universitet bu sohada mamlakatdagi yetakchi universitet hisoblanadi. Tayyorlangan mutaxassislar qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini yetishtirish, saqlash va qayta ishlashga ixtisoslashgan bo‘lib, ushbu sohaga bevosita mos keladi.
11. Barqaror oziq-ovqat ishlab chiqarish va iste‘mol qilish	7	Universitetda qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash bo‘yicha mutaxassislar tayyorlanadi. Shu bilan birga, bu sohadagi asosiy oliy ta‘lim muassasasi hisoblanadi.
12. Qayta tiklanadigan energiya ishlab chiqarish va ulardan foydalanish (biogaz)	7	Institutimizda ushbu fanni o‘qitishning afzalliklari quyidagilardan iborat: energetika sohasi oldida turgan muhandislik vazifalarini kengroq qamrab olish, biologiya bo‘yicha bilimlar doirasini kengaytirish (chunki turli xil xom ashyolardan biogaz ishlab chiqarish biologiya va zootexnika bo‘yicha chuqurroq bilim olishni talab qiladi), izlanish. va yangi usullarni o‘rganish va usullarni texnik tadbiq etish (ya‘ni elektronika, elektrotexnika, yarimo‘tkazgich materiallarini o‘rganish, elektr jihozlari va jihozlaridan foydalanish), energiyaning muqobil shakllarini olish uchun mashinasozlik sanoatining zamonaviy usullarini o‘rganish. . Ya‘ni, talabalar faqat qishloq xo‘jaligi bilimlarini olish bilan cheklanib qolmaydi; bo‘lajak mutaxassislarning qiziqish doiralari sezilarli darajada kengayib bormoqda. Kelajakda mutaxassislar foydalanish va ko‘rib chiqish uchun taklif qilinadigan ko‘plab zamonaviy texnologiyalarni etarli darajada yo‘naltirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.
13. Barqaror o‘rmon xo‘jaligi	5	1944-yildan boshlab Toshkent davlat agrar universiteti O‘zbekiston va xorijiy mamlakatlar o‘rmon sanoati uchun kadrlar tayyorlamoqda. Universitetda o‘rmon xo‘jaligi uchun kadrlar tayyorlash bo‘yicha 50 dan ortiq professor-o‘qituvchilar faoliyat ko‘rsatmoqda, ulardan 8 nafari fan doktori, professor, 12 nafari fan nomzodi, dotsentlardir. Moddiy-texnika bazasi o‘rmon sanoati uchun kadrlar tayyorlash standartlari talablariga javob beradi.
14. Barqaror akvakultura	8	TDAU mamlakatdagi zamonaviy akvakulturaga (shu jumladan intensiv akvakulturaga) ixtisoslashgan yagona universitetdir. Malakali professor-o‘qituvchilar tarkibi, moddiy-texnik bazasi (jumladan, Aylanma suv yetkazish

		tizimi, maxsus yo'lak va yopiq maydon tizimlari). Zamonaviy qo'llanmalar ega yaxshi kutubxona.
15. Barqaror o'simlik va chorvachilik ishlab chiqarish va iste'mol qilish (chorvachilik)	9	TDAU ipakchilik va tutchilik fakultetida quyidagi mutaxassislar tayyorlanadi: Zootexnika (asalarichilik); Zoo muhandisligi (baliqchilik); ipak va tut; veterinariya; zootexnika tarmoqlari.

1.2.2. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti (TIQXMMI)

Universitetning ixtisosligi

Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti bakalavr darajasida asosan suv resurslarini boshqarish, davlat o'rmon xo'jaligi kadastri, qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti, elektr ta'minoti, barqaror akvakultura, baliqchilikni boshqarish, xalqaro savdo, xalqaro bozor, suv resurslarini barqaror boshqarish, bio-asosli qiymat zanjiri, qayta tiklanadigan energiya ta'minoti, biogaz, mini suv energiyasi generatori kabi ilmiy-tadqiqot yo'nalishlariga ixtisoslashgan.

Magistratura darajasida biogaz, bio-asosli mahsulotlar, muqobil energiya, ilg'or baliqchilik xo'jaligi boshqaruvi, xalqaro bozor, innovatsion iqtisodiyot, yashil iqtisodiyot, suv-botqoq o'rmon xo'jaligi va bio-asoslangan modellar kabi ilg'or kurslar taklif etiladi, shuningdek, PhD kurslari ham mavjud.

Sillabus	Evropa Ittifoqida qo'llaniladigan tizimning bir qismi sifatida kreditlar (ECTS)	Universitetning kuchli tomonlari, tegishli sohadagi ixtisosligi
1. Barqaror o'rmon xo'jaligi	5	Davlat kadastr boshqarmasi xodimlari O'zbekistonda asosan 21 ta kadastr xizmatiga e'tibor qaratgan. Kafedra xodimlari tomonidan davlat o'rmon kadastri bo'yicha mashg'ulotlar olib borilib, fanning ushbu yo'nalishi bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlari olib borilmoqda.
2. Bio-asosli modellarning bozorlari va xalqaro savdosi	5	Hozirgi vaqtda universitetda xorijda magistr yoki PhD darajasiga ega bo'lgan biomahsulotlarning xalqaro savdosida yetarli salohiyatga ega kadrlar mavjud. Bundan tashqari, biomahsulotlarning xalqaro bozorlari masalalari universitet ilmiy fanlarining asosiy yo'nalishlaridan biridir.
3. Barqaror suv xo'jaligi va suvni boshqarish	8	Institut asosan suv xo'jaligi bilan shug'ullanadi. Shu bois, Germaniya, Avstriya va Xitoy kabi chet ellarda doktorantura yoki magistraturani tamomlagan professor-o'qituvchilar ko'p. Tadqiqot loyihalarining aksariyati suv resurslarini boshqarish, baliqchilikni boshqarishga qaratilgan.
4. Biomahsulotlar va bio-asosli qiymat zanjirlari	5	Hozirda universitetda xorijdan magistr yoki PhD darajasiga ega bo'lgan fanning ma'lum bir sohasida yetarli salohiyatga ega kadrlar mavjud. Bundan tashqari, biomahsulotlar va bio-asoslangan qiymat zanjirlari ham universitet tadqiqot fanlarining asosiy yo'nalishi sifatida jalb qilingan.

5. Qayta tiklanadigan energiya ishlab chiqarish va ulardan foydalanish	7	Elektr energetikasi va qayta tiklanadigan energetika kafedrasida suv energiyasi, quyosh energiyasi va biogazdan dars beradigan dotsentlar mavjud. Kafedra xodimlari quyosh energiyasi, biogaz va suvdan olinadigan qayta tiklanadigan energiya manbalari sohasida va ilmiy izlanishlar olib boradi.
--	---	---

1.2.3. Buxoro davlat universiteti (BuxDU)

Universitetning ixtisosligi

BuxDU turli davlat tashkilotlari va vazirliklarni qo'llab-quvvatlash kabi ko'plab ustuvor vazifalarga ega. BuxDU olimlari O'zbekiston va xorijdagi ko'plab ilmiy-tadqiqot tashkilotlari bilan yaqindan hamkorlik qiladi. BuxDU suv va yer resurslarini boshqarishga oid ko'plab laboratoriyalarga ega. Universitetda darslar va tadqiqotlar uchun turli xil laboratoriyalar mavjud, masalan, tuproqshunoslik laboratoriyalari; biologik laboratoriyalar - odam va hayvonlardagi turli fiziologik jarayonlarni tahlil qilish; baliq va suv o'tlarining ko'payishi va ozuqa sifatining biotexnologik tahlili; baliq chavoqlarini ko'paytirish va parvarishlashda gidrobiontlarning o'rni va ahamiyatini tahlil qilish. BuxDU yuqori ilmiy va ta'lim salohiyatiga ega: qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti sohasida to'plangan ilmiy tajriba; oziq-ovqat xavfsizligi masalalariga davlat tomonidan alohida e'tibor va qo'llab-quvvatlash; xalqaro loyihalarda tajriba; yangi ta'lim dasturlarini yaratish tajribasi.

BuxDU xorijiy hamkorlar bilan 100 dan ortiq xalqaro hamkorlik shartnomalarini tuzgan. Buxoro davlat universiteti xalqaro hamkorlar tarmog'i rivojlangan O'zbekiston va Markaziy Osiyodagi eng yaxshi universitetlardan biri hisoblanadi. Universitet Erasmus+, UNICEN va boshqa shu kabi xalqaro ta'lim loyihalarida doimiy ishtirokchi bo'lib, ko'plab xalqaro tashkilotlar, jumladan, JICA, KOICA, Britaniya Kengashi va boshqalar bilan yaqin aloqalar o'rnatgan. Qo'shma ta'lim dasturlariga alohida e'tibor qaratiladi.

Syllabus	Evropa Ittifoqida qo'llaniladigan tizimning bir qismi sifatida kreditlar (ECTS)	Universitetning kuchli tomonlari, tegishli sohadagi ixtisosligi
1. Bioiqtisodiyotni rivojlantirish va siyosati	8	BuxDU professor-o'qituvchilari O'zbekistonda bioiqtisodiyot tarmoqlari, ayniqsa, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish va qayta ishlash sohasida katta tajribaga ega. Ular bu boradagi siyosat va davlat dasturlaridan xabardor bo'lib, ularni ishlab chiqish jarayonida ishtirok etib, o'z ekspertlarini taqdim etadilar. Shuningdek, bu yo'nalishda turli mavzularda o'quv materiallari tayyorlab, ilmiy faoliyat olib boradi.
2. Barqaror o'simlik va chorvachilik yetishtirish va iste'mol qilish (+aqlii dehqonchilik)	9	BuxDUda qishloq xo'jaligi va sohaga aqlii texnologiyalarni qo'llash bilan bog'liq qator mutaxassisliklar bo'yicha: Agrobiznes, Agronomiya, Biotexnologiya, Biologiya, Agrokimyoy, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash va saqlash kabi yo'nalishlar bo'yicha turli darajadagi mutaxassislar tayyorlanmoqda. Shu bois universitetda bu yo'nalishda yuqori malakali

		olimlar jamoasi shakllantirildi. Ular sohaga oid o'quv materiallari bilan bir qatorda ko'plab ilmiy ishlar ham nashr ettirdilar.
3. Doiraviy iqtisodiyot	7	Aylanma iqtisodiyot ham BuxDU uchun fanning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Hozirgi kunda universitetda chiqindisiz va qayta tiklanadigan resurslardan foydalanish texnologiyalariga oid qator o'quv ishlanmalari tayyorlanmoqda, ilmiy ishlar chop etilmoqda, shuningdek, ushbu yo'nalishda malakali mutaxassislar tayyorlanmoqda.
4. Biologik asosli mahsulotlar bozorlari va xalqaro savdosi	5	Keyingi yillarda BuxDU olimlari xalqaro savdo va xalqaro bozor masalalariga katta e'tibor qaratmoqda. Bu yo'nalishda jahon xo'jaligi va xalqaro iqtisodiy munosabatlarni o'rganish, jahon qishloq xo'jaligi, xalqaro turizm va agroturizmni rivojlantirish, qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksportini yanada oshirish alohida ahamiyat kasb etadi.
5. Barqaror logistika	5	Mamlakatimizda logistika xizmatlari va logistika markazlarini shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Shu sababli universitetda agrologiya yo'nalishi bo'yicha bakalavr darajalari o'qitiladi, bu borada boy tajriba shakllantirilib, ma'rifiy va ilmiy ishlar jadal olib borilmoqda.
6. Bioiqtisodiyot ma'lumotlarini tahlil qilish va statistika	5	BuxDUDA iqtisodiy tahlil, statistik tahlil, ekonometriya kabi yo'nalishlar bo'yicha yosh mutaxassislar soni ko'paytirilmoqda. Iqtisodiyot yo'nalishi bilan bir qatorda agrobiznes va agrologistika fanlari bo'yicha o'quv mashg'ulotlari olib boriladi. Bu yo'nalish uzoq tarixga ega va universitet uchun ko'plab istiqbollarga ega.

1.2.4. Toshkent davlat agrar universiteti Samarqand filiali (TDAU SF)

Universitetning ixtisosligi

Toshkent davlat agrar universitetining Samarqand filiali bakalavriyat bosqichida asosan qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti, buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo'jaligida), agrologistika, agrobiznes va investisiya, agroturizm, agronomiya fanlari, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini saqlash texnologiyasi va birlamchi qayta ishlash yo'nalishlari bo'yicha ilmiy-tadqiqot yo'nalishlariga ixtisoslashgan.

Magistratura bosqichida qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti, buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo'jaligi), ekonometrika, agronomiya, qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash, himoyalangan yerlarda meva-sabzavot yetishtirish kabi malaka oshirish kurslari, shuningdek, doktorantura yo'nalishlari ham mavjud.

Sillabus	Evropa Ittifoqida qo'llaniladigan tizimning bir qismi sifatida kreditlar (ECTS)	Universitetning kuchli tomonlari, tegishli sohadagi ixtisosligi
1. Atrof –muhit iqtisodiyoti	4	Hozirda universitetda xorijdan magistr yoki PhD darajasiga ega bo'lgan fanning ma'lum bir sohasida yetarli salohiyatga ega kadrlar mavjud. Bundan tashqari, iqlim o'zgarishining iqtisodiy ta'siri va atrof-muhit

		muammolari universitet tadqiqot fanlarining asosiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.
2. Doiraviy iqtisodiyot	7	Universitetda hozirda xorijdan magistratura yoki doktorantura darajasini olgan fanning ma'lum bir yo'nalishi bo'yicha yetarli salohiyatga ega kadrlar mavjud. Bundan tashqari, qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti va o'rim-yig'imdan keyingi iqtisodiyotning potentsial istiqbollari ham universitet tadqiqot fanlarining asosiy yo'nalishi hisoblanadi.
3. Bioiqtisodiy tadqiqotlar metodlari va disayni	5	Institutda yetakchi professor-o'qituvchilar O'zbekiston va xorijiy nufuzli oliy o'quv yurtlarida qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti yo'nalishida ilmiy izlanishlar olib bormoqda. Shuning uchun ular bioiqtisodiy tadqiqotlarni loyihalash va metodologiyasi bo'yicha yetarli ilmiy bilim, ko'nikma va tajribaga ega deb hisoblash mumkin. Bugungi kunda ular iqtisodiyot va qishloq xo'jaligi yo'nalishidagi magistratura talabalariga dizayn va tadqiqot usullari haqida saboq beradilar.
4. Bioiqtisodiy ma'lumotlar statistikasi va tahlili	5	Institutning strategik maqsadlaridan biri intensiv tadqiqotlar olib borishdir. Bugungi kunda institutda bir qator ilmiy loyihalar yuqori sifatli ma'lumotlar to'plash va ekonometrika bo'yicha ilmiy tajribaga asoslangan. Shuning uchun bizning o'qituvchilarimiz va professorlarimiz katta ma'lumotlarni tahlil qilish va statistikasi yaxshi bilishadi. Mazkur loyihada institut bioiqtisodiy ma'lumotlar va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish bilan bog'liq fanlarni sifatli amalga oshirishga ustuvor ahamiyat beradi.

1.3. O'zlashtirilgan bilim, ko'nikma va malakalar

O'qishni tugatgandan so'ng, yangi mutaxassislar quyidagi bilim, ko'nikma va malakalarga ega bo'lishi kerak. Shu bilan birga, mutaxassisga qo'yiladigan talablarni belgilashda biz qaysi daraja bakalavr yoki magistr haqida gapirayotganimizni hisobga olish kerak. Magistrlar sifat menejmenti sohasida qo'shimcha bilim va ko'nikmalarga ega.

Dasturning o'quv rejasida professor-o'qituvchilar kutilayotgan ta'lim natijalarini - bilim, ko'nikma va malakalarni, shuningdek, ularga erishish yo'llari va o'rganish usullarini belgilaydi. Kurs dasturiga quyidagilar kiradi: test va imtihonlarni o'tkazish usullari; baholash mezonlari va usullari, shuningdek baholash mezonlari; o'quv rejasida Moodle'da mavjud va o'qituvchi kursni o'qishni boshlab, talabalarni u bilan tanishtiradi; o'quvchilarni baholash ijobiy natijalarni umumlashtirish tamoyiliga asoslanadi, bu esa o'quvchilarga ta'lim natijalariga qay darajada erishganliklarini ko'rsatish imkonini beradi.

Kutilayotgan ta'lim natijalari - umuman yangi MTDlarning bilim, ko'nikma va malakalari haqidagi ma'lumotlar quyida keltirilgan.

1.3.1. Bilim.

- Bioiqtisodiyot tamoyillari, bioiqtisodiyot rivojlanishining asosiy global, mintaqaviy, milliy va/yoki mahalliy omillari, bioiqtisodiyotning asosiy tarmoqlari haqidagi so'nggi ma'lumotlar. Bioiqtisodiyot doiraviyligining asosiy tamoyillarini tushunish, kaskad tamoyillari va ularning bioiqtisodiyotda qo'llanilishini tushuntirish; biomassadan kaskadli foydalanishning afzalliklari,

biomassa yetkazib berish zanjiri va qiymat zanjirining asosiy tamoyillari, tuzilishi va asosiy xususiyatlarini tavsiflash; ikki zanjir orasidagi farqni aniqlang.

- Bioiqtisodiyotga oid asosiy siyosat, aylanma bioiqtisodiyotning barqaror rivojlanishida ilm-fan va innovatsiyalarning o'ri, bioga asoslangan innovatsion tizimning mazmuni va tushunchalari, uning maqsadlarini tushuntirish va tanqidiy baholash to'g'risidagi huquqiy va me'yoriy bazani bilish; O'zbekistonda barqaror, aylanma bioiqtisodiyot sari olib boruvchi asosiy strategik maqsadlar va harakatlarni belgilab bering.
- Barqarorlik nuqtai nazaridan bioiqtisodiyotning samaradorligi va ta'sirini baholash uchun mos ko'rsatkichlarni sanab o'tish va tushuntirish vositalarini tadqiq qilish sohasidagi analitik va konstruktiv bilim; ma'lumot to'plash va uni tahlil qilish, axborotga tegishli usullarni qo'llash; asosli xulosalar chiqarish, bioiqtisodiyotni rivojlantirishdagi iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy muammolarni aniqlash hamda ularni ijodiy yechimini topish.
- Barqaror o'simlik va chorvachilik yetishtirish uchun eng so'nggi texnologik yechimlar hamda oziq-ovqat va ozuqa uchun xom ashyo sifatiga ta'sir etuvchi omillar haqida zamonaviy bilim. Oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish (an'anaviy va yangi texnologiyalardan foydalangan holda) va mikrobiologik buzilishlarning oldini olish va saqlash muddatini uzaytirish uchun organik va an'anaviy qishloq xo'jaligidagi oziq-ovqat mahsulotlari sifati bo'yicha mutaxassis bilimlari; qo'shimcha mahsulotlarni qayta ishlash va turli sanoat tarmoqlarida (oziq-ovqat, kosmetika, farmatsevtika va boshqalar) qo'llanilishi haqida bilim.

1.3.2. Ko'nikmalar

- Bioiqtisodiyot tarmoqlari va qishloq joylarining rivojlanishiga ta'sir qiluvchi endogen va ekzogen omillarni tushuntirish va asoslash hamda ulardan barqaror foydalanishni baholash qobiliyati.
- mahsulot ishlab chiqarishda bioresurslardan barqaror foydalanish uchun to'g'ri biotexnologiya usulini tanlash tamoyillari va mezonlarini aniqlash qobiliyati; maqsadlarini tushuntirish va tanqidiy baholash; mintaqaviy, milliy va/yoki mahalliy miqyosda aylanma bioiqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga olib boruvchi asosiy strategik maqsadlar va harakatlarni belgilab olish.
- Iqtisodiy o'sish imkoniyatlarining har qanday og'ishlari va kamchiliklarini tahlil qilish, bioiqtisodiy sohalarning rivojlanishini tahlil qilish, qo'shimcha qiymatni oshiradigan mahsulotlarni chuqurroq, to'liq va samarali qayta ishlash imkoniyatlaridan foydalanish, nazariya va amaliyotni integratsiyalash muammolarini hal qilish qobiliyati. .
- Xatarlarni tahlil qilish va mijozlarga yo'naltirilgan aylanma iqtisod echimlarini amalga oshirish uchun dolzarb muammolarni hal qilish qobiliyati.
- Korxonalarini rivojlantirish, texnologiyalarni uzatish va innovatsiyalarni rivojlantirishda ilmiy-tadqiqot va ishlanmalarning roli haqidagi bilim va tushunchani namoyish etish. Ilm-fanga oid masalalarni va yuqori texnologiyali va xavfsiz ishlab chiqarishni ta'minlaydigan vositalarni yaxshi tushunish.
- Ishlab chiqarishni ko'paytirish, ifloslanish va qo'shimcha mahsulotlar, suv va energiya iste'molini kamaytirish maqsadida tegishli qayta ishlash texnologiyasini tanlash qobiliyati. Organik va an'anaviy dehqonchilikda ruxsat etilgan ishlab chiqarish vositalari va oziq-ovqat qo'shimchalari o'rtasidagi muhim farqlarni topish va ularning oziq-ovqat xavfsizligi va sifati uchun ahamiyatini tushunish qobiliyati.
- Dehqonchilik va ishlab chiqarish guruhlari darajasida xavf tahlilini o'tkazish va ularni to'g'ri yo'q qilish va ishlab chiqarilgan oziq-ovqat mahsulotlarining yuqori sifatini ta'minlash yo'llarini topish qobiliyati.

1.3.3. Kompetensiyalar

- Qishloq xo'jaligi va ekologik siyosatning bioiqtisodiy sohaga va qishloq taraqqiyotiga ta'siri bo'yicha hamkorlik qilish va o'z xulosalari va takliflarini ishlab chiqish, shuningdek, bioiqtisodiyot sektori tarmoqlari va qishloqlarni rivojlantirishdagi iqtisodiy jarayonlarni uslubiy jihatdan to'g'ri boshqarish va tahlil qilish.
- Bioiqtisodiyot natijalarini joriy paradigмага integratsiyalash va ulardan original yechimlarni yaratishda foydalanish.
- Tanlovni asoslash, organik va an'anaviy oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarishni solishtirish, oziq-ovqat ishlab chiqarish texnologiyalaridagi sezilarli farqlarni tahlil qilish, hosildorlikni, qo'shimcha mahsulotlarni qayta ishlash va yangi texnologiyalarni qo'llash imkoniyatlarini, mahsulotlarning ozuqaviy qiymatini va xavfsizlik jihatlarini baholash.
- Bilimlarni boshqarish tizimlari va innovatsiyalarni rivojlantirish maqsadida turli sohalarga oid muammolar va vazifalarni tushuntirish va hal qilish qobiliyati.
- Nazariy bilimlar hamda sifat va miqdoriy ma'lumotlar tahlilini amaliy qo'llashdan foydalangan holda turli geosiyosiy vaziyatlarda va turli bozor raqobat sharoitida xalqaro bio-asosli mahsulot marketing faoliyatini mustaqil ravishda ishlab chiqish, boshqarish va nazorat qilish qobiliyati.
- O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini yaxshilash uchun iqlimga mos qishloq xo'jaligini va aqlli qishloq xo'jaligi texnologiyasi va/yoki barqaror oziq-ovqat tizimlaridagi texnologik yutuqlarni amalga oshirish uchun samarali texnologik sxemalar va ijodiy yechimlarni ishlab chiqish qobiliyati.

2. OLIY TA'LIM DASTURI SIFATINI BAHOLASH JARAYONLARI

O'quv dasturlari sifatini muntazam ravishda baholash ushbu hujjatning uchinchi qismida nazarda tutilgan mexanizmlar va mezonlardan foydalangan holda o'quv dasturlari sifatli va O'zbekiston oziq-ovqat sanoati korxonalarini ehtiyojlariga javob berishini aniqlash maqsadida amalga oshiriladi.

1. Har bir universitet o'quv dasturini baholashni amalga oshirish uchun ikkita guruh tuzadi: (1) monitoring guruhi (MG) va (2) dasturni baholash guruhi (DBG). Jamoalarning har bir a'zosi soni har bir universitet tomonidan belgilanadi.

1.1. Monitoring guruhi (MT) universitet rahbariyati, shuningdek, talabalar va ijtimoiy sheriklar (masalan, biznes kompaniyasi, biznes uyushmasi) vakillaridan iborat. Ushbu organning vazifalari quyidagilardan iborat: yillik dasturni baholash natijalari bilan tanishish, olingan ma'lumotlardan ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan tadbirlarni amalga oshirishda foydalanish; sanoat manfaatlarini ifodalovchi organlar bilan aloqani davom ettirish. Imkoniyat darajasida universitetlar rahbariyati zarur chora-tadbirlarni amalga oshirish uchun mablag' ajratadi. Monitoring guruhiga a'zo bo'lish taklifi (o'quv ishlari bo'yicha prorektor, fakultet dekani, ijtimoiy hamkor).

1.2. Dasturni baholash guruhi (DBG) ko'rib chiqilayotgan o'quv dasturlari doirasida o'quv jarayonini bevosita tashkil etuvchi yoki ishtirok etadigan mutaxassislarni o'z ichiga oladi. DBG baholash jarayonini rejalashtiradi va tartibga soladi, umumiy hisobotni tayyorlaydi va uni monitoring guruhiga taqdim etadi. U dasturni takomillashtirishni rejalashtirish uchun mas'uldir, bunda keyingi davrda ko'riladigan chora-tadbirlar oldingi baholash natijalariga muvofiq tartibga solinadi; zarur o'zgartirish va qo'shimchalar bo'yicha takliflar ishlab chiqish va ularni MGga kiritish; sanoat manfaatlarini ifodalovchi organlar bilan aloqani davom ettirish. Dasturni baholash guruhiga a'zo bo'lish taklifi (Dastur rahbari/Bioiqtisodiyot bo'yicha yangi MSP rahbari, boshqa a'zolar - professor-o'qituvchilar, talabalar, ijtimoiy sheriklar vakillari).

1.3. Monitoring guruhi (MG) va dasturni baholash guruhi (DBG) a'zolari birinchi marta baholash jarayoni boshlanishidan oldin, keyingi davrlarda (loyihadan keyin) - har bir o'quv yili boshlanishidan oldin tayinlanishi kerak. Har bir universitetning MG va DBG guruhlari 2.1-2.4-jadvalda keltirilgan.

2.1.Toshkent davlat agrar universiteti (TDAU)

Monitoring guruhi (MG):
<ol style="list-style-type: none">1. O'quv ishlari bo'yicha prorektor2. Agrologistika va biznes fakulteti dekani3. Magistratura bo'limi boshlig'i4. Ichki nazorat va monitoring bo'limi boshlig'i5. Ta'lim sifatini nazorat qilish bo'limi boshlig'i6. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili
Dasturni baholash guruhi (DBG):
<ol style="list-style-type: none">1. Dastur rahbari/Bioiqtisodiyot bo'yicha yangi MTD rahbari – Abduvasikov Aziz2. O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i3. "Agrobiznes va turizm" kafedrasini mudiri4. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari5. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili – Agroklaster rahbari6. Talabalar vakili

2.2. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti (TIQXMMI)

Monitoring guruhi (MG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Xalqaro hamkorlik bo'yicha prorektor – guruh rahbari, Abdulhakim Salohiddinov 2. O'quv ishlari bo'yicha prorektor 3. Suv xo'jaligini tashkil etish va boshqarish fakulteti dekani 4. Iqtisodiyot kafedrasini mudiri 5. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 6. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili
Dasturni baholash guruhi (DBG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bioiqtisodiyot bo'yicha yangi MTD rahbari/Xalqaro hamkorlik bo'limi boshlig'i – guruh rahbari, Sherzod Rahmonov 2. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 3. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 4. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 5. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili 6. Talabalar vakili

2.3. Buxoro davlat universiteti (BuxDU)

Monitoring guruhi (MG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. BuxDU Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekani – Guruh rahbari Dilshod Yavmutov 2. BuxDU kafedra mudiri 3. BuxDU Agronomiya va biotexnologiya fakulteti dekani 4. Iqtisodiyot va turizm fakulteti dekan muovini 5. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 6. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili
Dasturni baholash guruhi (DBG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dastur rahbari/Bioiqtisodiyot bo'yicha yangi MTD rahbari – Guruh rahbari, Oripov Maxmud 2. Xalqaro aloqalar prorektori 3. Kafedra mudiri 4. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 5. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili 6. Talabalar vakili

2.4. Toshkent davlat agrar universitetining Samarqand filiali (TDAU SF)

Monitoring guruhi (MG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. O'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari – Guruh rahbari, Xonqulov Xusniddin. 2. Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari 3. "Agrobiznes va logistika" fakulteti dekani 4. "Fundamental fanlar" kafedrasini mudiri 5. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari 6. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili
Dasturni baholash guruhi (DBG):
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dastur rahbari/TDAU Samarqand filiali direktori – Guruh rahbari, Hasanov Shavkat 2. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari

3. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari
4. Magistratura ta'lim dasturining professor-o'qituvchilari
5. Ijtimoiy sherik/Xususiy sektor vakili
6. Talabalar vakili

3. SIFATNI BAHOLASH MEZONLARI

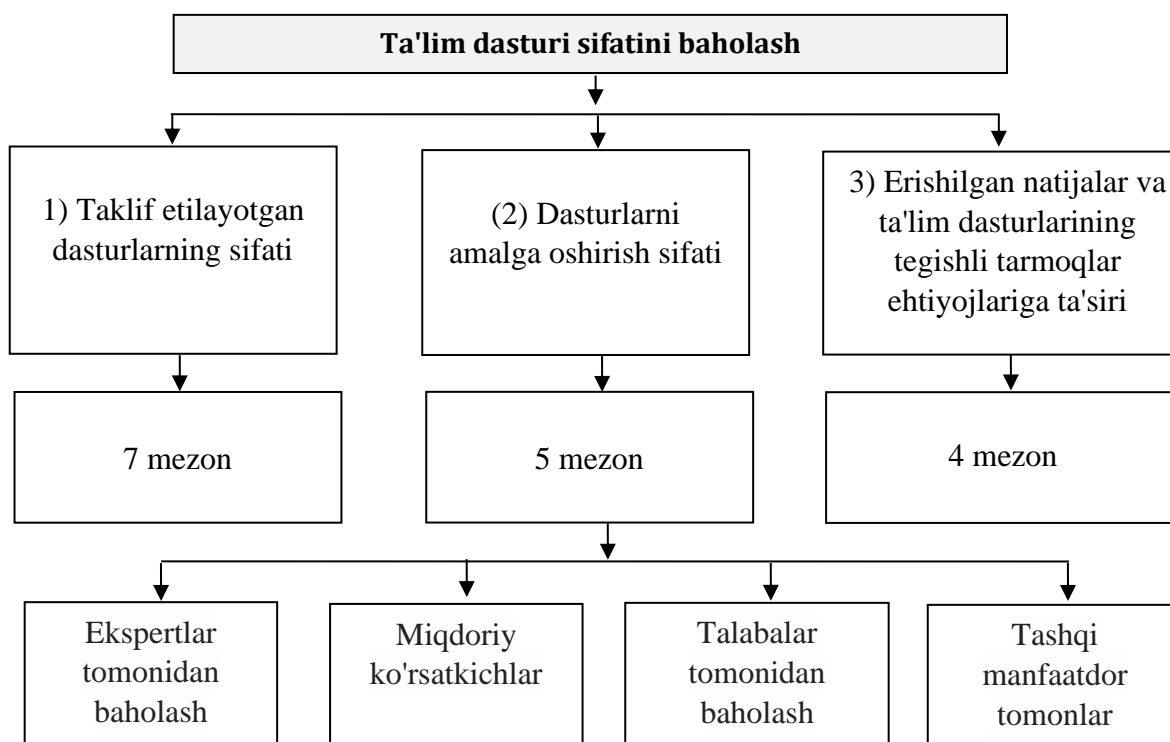
Ichki sifatni ta'minlash tizimi ta'lim sohasi va undagi dasturlarni doimiy ravishda takomillashtirish va rivojlantirishga qaratilgan uzluksiz siklik jarayondir. Ichki sifatni ta'minlash tizimi E. Deming sikli (rejalash-bajarish-tekshirish-harakat)ga asoslangan. Faktga asoslangan (ma'lumotlar) qarorlar qabul qilishni ta'minlash uchun (reja bosqichi), shuningdek sifatni va faoliyati yaxshilash yoki ichki sifatni ta'minlash tizimi (tekshirish bosqichi) samaradorligini baholash uchun ma'lumotlarni to'plash uchun mas'ul shaxslar, belgilangan maqsadlar va maqsadlarga erishish uchun mas'ul shaxslar bo'lishi kerak.

Ta'lim dasturi sifatini baholashning bir qismi sifatida uchta asosiy jihat ko'rib chiqiladi:

1) taklif etilayotgan dasturlarning sifati;

2) dasturlarni amalga oshirish sifati;

3) erishilgan natijalar va ta'lim dasturlarining tegishli tarmoqlar ehtiyojlariga ta'siri.

Uch jihatning har biri 1 dan 4 gacha bo'lgan shkalada batafsil tavsiflangan mezonlar yordamida baholanadi.:

'4 "Juda yaxshi, a'lo"': baholashga to'g'ri keladigan mezonlar kontekstida dastur juda yaxshi yoki a'lo darajada amalga oshirildi. Kichkina va ahamiyatsiz kamchiliklar bo'lishi mumkin, ammo ularni bartaraf etishga jiddiy ehtiyoj yo'q.

"3" "yaxshi": baholashga to'g'ri keladigan mezonlar nuqtai nazaridan dastur barcha talablarga rioya qilgan holda yaxshi darajada amalga oshirildi. Ijobiy jihatlar ustunlik qiladi, jiddiy kamchiliklar topilmaydi.

“2” “*Qoniqarli*”: baholanishi kerak bo'lgan mezonlar nuqtai nazaridan dastur qoniqarli darajada, minimal talablarga rioya qilgan holda amalga oshirildi. Amalga oshirish sifati nisbatan ko'p sonli kamchiliklarga ega, muayyan jihatlarda katta muammolar mavjud. Kamchiliklarni bartaraf etish uchun uchinchi shaxslarni va qo'shimcha resurslarni jalb qilgan holda aniq chora-tadbirlar va muddatlar bilan reja ishlab chiqish va amalga oshirish zarur.

"1" "*Kambag'al, qoniqarli emas*": baholashga to'g'ri keladigan mezonlar nuqtai nazaridan dastur qoniqarsiz darajada amalga oshirildi, chunki uchinchi shaxslar va qo'shimcha resurslarni jalb qilgan holda sezilarli yaxshilanishlarni talab qiladigan kamchiliklar ustunlik qiladi.

1. Taklif etilayotgan dasturlarning sifati

Yangi dasturni ishlab chiqish va sifatini baholash tartibi quyidagilarni ta'minlaydi:

- ✓ dastur tuzilishi lozim bo'lgan dastur maqsadiga muvofiq ishlab chiqilgan;
- ✓ dastur bo'yicha kutilayotgan ta'lim natijalari aniq belgilangan;
- ✓ dasturning o'quv rejasi ta'lim natijalariga erishishni ta'minlaydi;
- ✓ dastur o'qituvchilar, ish beruvchilar, tashqi ekspertlar va boshqa manfaatdor tomonlarni jalb qilgan holda ishlab chiqilgan.

2. MTDni amalga oshirish sifati

Ta'lim sohasi sifatini ta'minlash bo'yicha quyidagi tadbirlarni o'z ichiga oladi:

- ✓ ta'lim yo'nalishi bo'yicha muntazam ravishda o'z-o'zini baholash hisobotini tayyorlash (mas'ul: dasturni baholash guruhi (PAT), dastur rahbari);
- ✓ dasturlarni takomillashtirish va rivojlantirish (mas'ul: dastur rahbari; PAT; monitoring guruhi (MT));
- ✓ dasturlarning bajarilishini rejalashtirish va nazorat qilish (mas'ullar: dastur boshlig'i, PAT, MT, tashkiliy bo'linmalar rahbarlari);
- ✓ o'quv rejasini takomillashtirish va o'zgartirish (mas'ul: dastur rahbari, PAT, MT);
- ✓ kurslar dasturini takomillashtirish (mas'ul: dastur rahbari, PAT, MT, o'qituvchilar tarkibi);
- ✓ o'quv natijalari va talabalarning davomatini tahlil qilish (mas'ul: dastur rahbari, PAT);
- ✓ moddiy va texnologik resurslar bilan ta'minlash (mas'ullar: tashkiliy bo'linmalar rahbarlari);
- ✓ o'quv jarayonini metodika va ma'lumotlar bilan ta'minlash (mas'ul: MT, Kutubxona xodimlari, professor-o'qituvchilar, tashkiliy bo'linmalar (fakultet, universitet) rahbarlari).

Talabalar dastur direktori bilan fokus-guruh uchrashuvlarida dasturni takomillashtirishda ishtirok etadilar. Bunday uchrashuvlarda o'quv jarayoni va uni tashkil etish, o'rganiladigan mazmuni, professor-o'qituvchilar jamoasining faoliyati, talaba va professor-o'qituvchilar o'rtasidagi aloqa, moddiy-texnologik resurslarning mavjudligi kabi masalalar muhokama qilinadi. Shuningdek, talabalar o'z fikr-mulohazalarini, taklif va istaklarini bildirish imkoniyatiga ega. Fokus-guruh uchrashuvlarida talabalar o'zlari uchun muhim bo'lgan masalalar bo'yicha fikr-mulohazalarini oladilar. Muammoni hal qilish uchun qo'shimcha harakatlar va vaqt talab etilsa, ular bajarilgandan so'ng o'quvchilarga bu harakatlar haqida xabar beriladi. Dastur rahbari fokus-guruh yig'ilishlari natijalarini yakunlaydi va natijalarni dasturni amalga oshirish uchun mas'ul bo'lgan muassasaga, shuningdek, fakultet kengashining yillik o'zini o'zi baholash hisobotini muhokama qilishda talabalar ishtirokida hisobot beradi.

3. Erishilgan natijalar va ta'lim dasturlarining tegishli tarmoqlar ehtiyojlariga ta'siri.

Har bir o'quv yili yakunida bitiruvchilar va ish beruvchilar o'rtasida so'rovnomma o'tkaziladi. So'rov natijalari umumlashtiriladi, muhokama qilinadi va ta'lim sohasi va uning dasturlari va kurslarini yaxshilash uchun ishlatiladi.

3.1. Yangi o'quv dasturlari sifatini baholash mezonlari

Ishlab chiqilgan yondashuv mezonlarning maksimal sonini o'z ichiga oladi, agar ular to'liq qo'llanilsa, har bir dastur sifatini eng yaxshi tushunish imkonini beradi. Har bir universitetda ishlayotgan turli mexanizmlarni hisobga olgan holda, ushbu metodologiya joriy etilgandan keyingi dastlabki ikki yil davomida universitetlarga cheklangan miqdordagi mezonlardan foydalanishga ruxsat beriladi, asta-sekin ularning barchasidan foydalanishga harakat qiladi. O'tish davri loyiha tugagandan so'ng 4-5 yil ichida yakunlanishi kerak, uning bir qismi sifatida reja va mezonlar ishlab chiqiladi. "X" belgisi jadvalda sifatni baholash uchun allaqachon foydalanilgan mezonlarni belgilash uchun ishlatiladi.

Mas'ul: dasturni baholash guruhi vakillari

Baholash chastotasi: pilot tadqiqotlar oldidan baholash

Baholash mezonlari	Kutilgan natija	Ko'rsatkich
1. Dasturning mamlakat iqtisodiyoti va jamiyati ehtiyojlariga hamda muassasa strategiyasiga muvofiqligi.	1.1. Dasturning maqsadi va o'rganish natijalarining jamiyat va (yoki) mehnat bozori ehtiyojlariga muvofiqligi	1.1.1. Dasturning dolzarbligi va o'ziga xosligi tahlil qilinadi, jamiyat va mehnat bozori ehtiyojlariga muvofiqligi asoslanadi. 1.1.2. Bitiruvchilar uchun kasbiy faoliyat sohalari ko'rsatiladi
	1.2. Dasturning maqsadi va o'rganish natijalarining institutning missiyasi, maqsadlari va strategiyasiga muvofiqligi	1.2.1. Dasturning maqsadi va o'rganish natijalarining institutning missiyasi, maqsadlari va strategiyasi bilan muvofiqligi ko'rsatiladi
2. Dasturning normativ-huquqiy hujjatlar talablariga, Dastur tuzilishi, mazmuni, o'qitish/baholash usullariga muvofiqligi talabalarga o'quv maqsadi va natijalariga erishish imkonini beradi.	2.1. Dasturning huquqiy hujjatlar talablariga muvofiqligi	2.1.1. Dastur maqsadi, kutilayotgan o'quv natijalari, tuzilmasi, fanlar mazmuni o'quv turiga, darajasiga va akademik va/yoki kasbiy talablarga muvofiqligi, o'quv natijalariga erishish uchun dastur ko'lamining muvofiqligi asoslanadi.
		2.1.2. Dasturning o'rganish natijalari va o'rganish mavzulari o'rtasidagi bog'liqlik ta'minlanadi
		2.1.3. Dasturning kunduzgi va sirtqi ta'lim shakllaridagi o'quv rejasi, shu jumladan fanlar, ECTS, semestr va o'qituvchi
		2.1.4. Dasturning nomi, o'rganish natijalari, dastur mazmuni va berilgan malaka o'rtasidagi muvofiqlik asoslanadi.
	2.2. Dasturning o'quv maqsadlari, o'quv natijalari, o'qitish (o'rganish) va baholash usullarining muvofiqligi	2.2.1. Dastur maqsadi va kutilayotgan o'quv natijalarining o'rganish natijalari va o'quv fanlarini baholash usullari bilan muvofiqligi ko'rsatiladi
	2.3. Dastur mazmunining izchilligi	2.3.1. Dastur mazmunining izchilligi oqlanadi
2.4. Talabalarning o'qishlarini individuallashtirish imkoniyatlari	2.4.1. Talabalarning o'qishni individuallashtirish (mutaxassislik tanlash, chet tillarini o'rganish, fanlarni erkin tanlash va h.k.) imkoniyatlari taqdim etilgan.	

3. Ilm-fanning eng yangi yutuqlarini dasturga integratsiyalash	3.1. Dasturga taalluqli fan sohasida muassasa tomonidan olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot faoliyati darajasining muvofiqligi	3.1.1. Dastur bilan bevosita bog'liq bo'lgan professor-o'qituvchilarning ilmiy faoliyati (nashrlar, konferentsiyalar va loyihalarda ishtirok etish) taqdim etiladi
		3.1.2. Dastur bilan bevosita bog'liq bo'lgan tadqiqot faoliyati rejalari va ularning moliyaviy asoslari keltiriladi
4. O'quv kurslari sifatini ta'minlash	4.1. Mazmunning o'quv kursi maqsadiga va kutilgan natijalarga muvofiqligi	4.1.1. O'quv kursining mavzulari va usullari maqsadga va kutilgan natijalarga erishish uchun mos va yetarliligi
	4.2. O'quv kurslari sifatini oshirish jarayonining jamiyat va (yoki) mehnat bozori ehtiyojlariga muvofiqligi	4.2.1. O'quv kurslari jamiyat va (yoki) mehnat bozori ehtiyojlarini aks ettiradi
	4.3. O'quv kurslari sifatini oshirish jarayonining fanning so'nggi yutuqlariga muvofiqligi	4.3.1. O'quv kurslari fanning so'nggi yutuqlarini aks ettiradi
5. Akademik kadrlarning yaroqliligi va yetarliligi	5.1. Pedagogik kadrlarning soni, malakasi va malakasi (ilmiy, didaktik, kasbiy).	5.1.1. Kutilayotgan o'quv natijalariga erishish uchun o'qituvchilarning kutilayotgan sonining yetarliligi isbotlanadi
		5.1.2. Pedagogik xodimlarning normativ-huquqiy hujjatlar talablariga muvofiqligini tasdiqlovchi ma'lumotlar keltiriladi
		5.1.3. O'qituvchilarning malakasi va (yoki) ilmiy darajasi, egallab turgan yoki egallashi rejalashtirilgan lavozimi, o'qitilishi kerak bo'lgan fan, ilmiy faoliyat sohasi, fan (amaliy ish) bo'yicha kasbiy faoliyat yillari ko'rsatilgan holda ro'yxati taqdim etiladi.
		5.1.4. Kutilayotgan o'quv natijalariga erishish uchun dasturning o'qituvchilari malakasining muvofiqligi tasdiqlanadi
	5.2. O'qituvchilarning malakasini oshirish shartlari	5.2.1. O'qituvchilarning ilmiy-tadqiqot, didaktik yoki kasbiy faoliyatdagi vakolatlarini oshirish shartlari (rasmiylashtirish, moliyalashtirish, rivojlanish sohalari, uslublar) tavsiflanadi.
6. Jismoniy, axborot va moliyaviy resurslarning mosligi va yetarliligi	6.1. Samarali o'quv jarayonini ta'minlash uchun dala tadqiqotlarining jismoniy, axborot va moliyaviy resurslarining mosligi va yetarliligi	6.1.1. Dastur uchun foydalaniladigan binolar va ular taqdim etadigan ish joylari soni to'g'risidagi ma'lumotlar
		6.1.2. Ko'zda tutilgan ta'lim natijalariga mo'ljallangan jihozlar va uskunalarning, shu jumladan kompyuter dasturlarining muvofiqligi asoslanadi.
		6.1.3. O'qish uchun foydalaniladigan binolar, jihozlar va uskunalarni alohida ehtiyojli shaxslarga moslashtirish tavsiflanadi

		6.1.4. O'qishni topshirish uchun foydalaniladigan amaliyot bazasi to'g'risidagi ma'lumotlar taqdim etiladi
		6.1.5. OTM kutubxonasi va o'quv zallaridagi o'quv-uslubiy materiallarning soni, dolzarbligi va baholanadigan dasturga muvofiqligi ko'rsatiladi
		6.1.6. Dasturga mos keladigan elektron nashrlarga kirish imkoniyati to'g'risida ma'lumot beriladi
7. Dasturni ishlab chiqish samaradorligi	7.1. Dasturning ichki sifat kafolati tizimining samaradorligi	7.1.1. Ta'limni boshqarish va qaror qabul qilishning tuzilishi, ichki baholashning davriyligi tavsiflanadi; o'quv ishlarining sifatli bajarilishini ta'minlash uchun qo'llaniladigan usullar va vositalar haqida ma'lumot beriladi
		7.1.2. O'quv dasturini samarali boshqarish va ishlab chiqish uchun ajratilgan inson resurslari va jihozlari va o'quv resurslari tavsiflanadi
	7.2. Ichki sifatni ta'minlashda manfaatdor tomonlarni (talabalar va boshqa manfaatdor tomonlar) jalb qilish samaradorligi	7.2.1. Dasturni ishlab chiqish, baholash va ishlab chiqish jarayonlarida manfaatdor tomonlarning ishtiroki, manfaatdor tomonlarning hissasi va ularning fikr-mulohazalari to'g'risidagi ma'lumotlar taqdim etiladi.

3.2. Yangi o'quv dasturlarini amalga oshirish sifatini baholash mezonlari

Mas'ul: dasturni baholash guruhining vakillari

Baholash chastotasi: har bir o'quv semestrndan keyin baholash

Baholash mezonlari	Kutilayotgan natija	Ko'rsatkich	Baholash usuli
1. O'quv jarayonining samaradorligi	1.1. Ularning fanlari o'rtasidagi izchillik va o'zaro bog'liqlik bilan tavsiflangan o'quv kurslarini amalga oshirish	1.1.1. Dasturdagi o'quv kurslarining o'rni mos/mos emasligi	Tarkibni tahlil qilish, o'qituvchi va talabalar bilan davra suhbat (muhokama).
		1.1.2. O'quv kurslaridagi mavzular bir-biriga mos kelishi/bir-biriga mos kelmasligi	
	1.2. O'quv jarayonining bir qismi sifatida o'qituvchilar va yordamchi xodimlarni jalb qilish va ish yuki; ularning talabalar uchun ochiqqligi; o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi hamkorlik va fikr-mulohazalar	1.2.1. O'quv jarayonining bir qismi sifatida o'qituvchilar va yordamchi xodimlarning ish yukining ulushi	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
		1.2.2. Talabalarga maslahat berish uchun kunlar/soatlar soni	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
		1.2.3. O'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi hamkorlik va fikr almashishdagi bo'shliq	O'qituvchilar va talabalar bilan davra suhbat (munozaralar).

2. Talabalar amaliyotining samaradorligi	2.1. Amaliyot davomida talabalar kompetensiyalarining ish beruvchilar ehtiyojlariga mosligi	2.1.1. Ish beruvchilar nuqtai nazaridan talabalarning kompetensiyalariga bo'lgan talabni / ehtiyojlarini aniqlash	Ish beruvchilar bilan davra suhbat (munozaralari).
	2.2. Amaliyotning o'quv dasturining maqsad va nazariy qismlariga muvofiqligi	2.2.1. Amaliyot maqsadi bilan talabalarning amaliyot vaqtidagi real faoliyati o'rtasidagi tafovutni aniqlash	Talabalar bilan davra suhbat (munozara).
3. Pedagogik kadrlar tayyorlash samaradorligi	3.1. Ta'lim jarayonida professional, tadqiqot, qog'oz yozish, til, muloqot, kompyuter dasturlash va tashkiliy ko'nikmalarni, shuningdek, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish	3.1.1. Qisqa tavsifi bilan har bir toifadagi mashg'ulotlar soni	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
4. Tadqiqotlarning xalqaroligi	4.1. Xalqaro tadqiqot tajribasi talabalarning harakatchanligida aks etadi	4.1.1. Talabalar, mamlakatlar va universitetlar soni, yangi tajriba orttirish	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish; talabalarning qisqa so'rovi/munozaralari
	4.2. O'qituvchilarning xalqaro tadqiqot tajribasi (harakatchanlik va xalqaro tadqiqot va loyihalarda ishtirok etish)	4.2.1. O'qituvchilar soni, mamlakatlar va mobillik universitetlari, olingan yangi tajriba; tadqiqot loyihalari soni va ularning dasturni o'rganish natijalariga muvofiqligi; boshqa xalqaro hamkorlik holatlari	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish; talabalarning qisqa so'rovi/munozaralari
5. Talabalarning qoniqish darajasi	5.1. O'quv dasturini tanlashdan qoniqish	5.1.1. O'quv dasturi: ijobiy va salbiy tomonlari	Talabalar bilan davra suhbat (munozara).
	5.2. O'quv jarayonidan qoniqish	5.2.1. O'quv materialidan, o'rganish va baholash usullaridan qoniqish (ballar yordamida), talabalar professor-o'qituvchilar tomonidan qo'llab-quvvatlash	Talabalar so'rovi (batafsilroq so'rovnomaga qarang – 1-ilova)

3.3. Erishilgan natijalarni baholash mezonlari va yangi o'quv dasturlarining bioiqtisodiyot tarmoqlari ehtiyojlariga ta'siri

Mas'ul: dasturni baholash guruhi vakillari

Baholash chastotasi: pilot tadqiqotlardan keyin baholash

Baholash mezonlari	Kutilgan natija	Ko'rsatkich	Baholash usuli
1. Tadqiqotlarning samaradorligi	1.1. Qabul qilingan talabalar va bitiruvchilar o'rtasidagi tafovut	1.1.1. Bitiruvchilar soni va qabul qilingan talabalar soni	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
		1.1.2. Qabul qilingan talabalar va bitiruvchilar o'rtasidagi tafovutning sabablari	
2. Bitiruvchilarning kelajakda martabaga erishishi	2.1. Bitiruvchilarning ishga joylashishi	2.1.1. O'z kasbi bo'yicha ishlayotgan bitiruvchilar soni, bitiruvchilarning asosiy lavozimlari, ishsizlar soni va boshqalar.	Bitiruvchilardan so'rovnoma
	2.2. O'qishning uzluksizligi	2.2.1. Doktoranturada o'qishni davom ettirish niyatida bo'lgan talabalar soni	Bitiruvchilardan so'rovnoma
3. Ish beruvchilarning qoniqishi	3.1. Talabalar kompetensiyalarining ish beruvchilar ehtiyojlariga muvofiqligi	3.1.1. Ish beruvchilar nuqtai nazaridan talabalarning kompetensiyalariga bo'lgan talab/ehtiyojlarni aniqlash va olingan kompetensiyalar bilan taqqoslash.	Ish beruvchilar bilan davra suhbat (munozaralari).
4. Bitiruvchilarning baynalmilalligi	4.1. O'quv dasturining xalqaro jozibadorligi	4.1.1. O'quv dasturiga kirgan/bitirgan chet ellik talabalar soni	Axborot to'plash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish

1-ILOVA

1. O'qitishni baholash

N.	Mezon	Ballar (1-10)
1.	O'qituvchi o'quv kursining boshida maqsad, mazmuni, o'quv natijalari, baholash usullari va mezonlarini aniq kiritilishi	
2.	O'qituvchi tomonidan qo'llaniladigan o'quv usullari o'quv kursida faol ishtirok etishga va o'quv natijalariga erishishga yordam berishi	
3.	Dars jarayoni yaxshi tashkil etilgan va tuzilganligi	
4.	O'qituvchi mening o'rganish natijalarimni taqdim etilgan baholash usullari va mezonlari bo'yicha baholadi	
5.	O'qituvchi men va/yoki talabalar guruhi tomonidan bajarilgan vazifalar bo'yicha konstruktiv fikr bildirdi	
6.	O'qituvchi asosiy ta'lim ma'lumotlarini Moodle yoki boshqa masofaviy o'qitish muhitida taqdim etdi	
7.	O'qituvchi maslahat berish uchun doimo tayyor edi	
8.	O'qituvchi kasbiy etikaga amal qildi	

2. Qancha kontakt va masofaviy ma'ruzalar/amaliy mashg'ulotlarda qatnashdingiz? Iltimos, bitta javobni belgilang:

Hammasi	
50% dan ortiq	
50% dan kam	
Yo'q	

3. O'qituvchi tomonidan berilgan nechta o'quv topshiriqlarini (uy vazifasi, guruh ishi, akademik darslarga tayyorgarlik va boshqalar) bajardingiz? Iltimos, bitta javobni belgilang:

Hammasi	
50% dan ortiq	
50% dan kam	
Yo'q	
Hech qanday topshiriq berilmagan	

4. O'quv kursidagi ishingizni (o'qishingizni) umuman qanday baholagan bo'lardingiz?

	Ballar (1-10)
Ishingizni baholang (o'qish)	

5. O'quv kursini o'qitish va o'rganish bo'yicha sharhlaringiz

--